

[Kaj Rasmussen.]

antallet af evnesvage, fordi der jo på dette som på andre områder spiller så mange forhold ind, så har bl. a. forsorgens planlægningsudvalg sagt, at de almindelige erfaringer siger, at vort lands behov for pladser på interne institutioner må ligge meget i nærheden af ca. 2 promille af det stedlige befolkningstal. For Fyns vedkommende vil det sige, at forsorgscentret i så fald skal råde over ca. 840 pladser på interne institutioner.

Når Fyn de sidste 10-15 år har arbejdet meget intenst på at få etableret et udbygget center, så hænger det også i nogen måde sammen med, at vi finder det rimeligt og naturligt, fordi Fyn, som jeg sagde det, er et afgrænset og relativt tæt befolket område, samt fordi det virkelig er en meget stor økonomisk trafikmæssig belastning og en besøgsmæssig belastning, at indlæggelser af evnesvage skal ske på institutioner i andre landsdele. Jeg ved da godt, og jeg vil i og for sig også meget gerne indrømme dette, at der er andre steder i landet, hvor disse besværligheder er endnu større, men det er jo i sig selv ikke nogen undskyldning for den fynske befolknings dilemma.

Som det siges i betænkningen, er det reelle forhold det, at Fyn gennem tiderne har været åndssvageforsorgens omstridte land. Fra 1959 har Fyn formelt haft et forsorgscenter, og i 1961 erhvervede statens åndssvageforsorg det tidligere epileptikerhospital i Nyborg, nu børnehospitalet i denne by. Dette hospital er hverken — og det ligger jo i hele sagens natur — bygget med henblik på at skulle være det administrative sted for ledelse af et stort forsorgscenter eller bygget med henblik på moderne åndssvageforsorg. Alligevel skal det siges her, at det trods de meget primitive arbejdsforhold, som vitterligt har eksisteret og stadig væk eksisterer på hospitalet, er lykkedes at udføre virkelig værdifuldt arbejde for åndssvageforsorgen, men når dette er sagt, så skal det også siges, at der aldrig kan skabes mulighed for at virkeliggøre det ideelle på dette sted.

Jeg vil egentlig så nødig misforstås, så derfor vil jeg også gerne understrege, at selv om man på Fyn ikke endnu er nået frem til det rigtige, så er der dog alligevel siden åndssvage Lovens ikrafttræden sket en

vis udbygning af den fynske forsorg. Det er der, når der specielt er tale om det eksterne område. Vi har Skrillingeskolen ved Middelfart, vi har Nygadeskolen i Assens, skolen på Nørre Torv i Nyborg, børnehaven i Stenløse ved Odense, skolehjemmet Æblegården ved Nyborg, værkstedet Bredbjergvej i Odense, og endelig har vi fået som det sidste skud på stammen det tidligere tuberkulosehospital i Årup, som statens åndssvageforsorg overtog sidste år.

Derimod er jeg helt enig med den højtærede minister, når han i bemærkningerne til lovforslaget siger, at lokalinstitutionen Fælleshåb er meget forældet, uegnet til brug og snarest bør nedlægges, ligesom jeg er enig med ministeren i, at det tidligere tuberkulosehospital i Årup bedre egner sig for voksenforsorgen end som børneinstitution, som hjemmet nu anvendes til.

Både for interne pladser, private institutioner, skoler, børnehaver, beskæftigelses-skoler og værksteder gælder det sammenlagt, at et meget stort antal pladser simpelt hen i fremtiden må anses for uegnede.

Jeg sagde før, at Fyn havde været åndssvageforsorgens omstridte land. Ja, det ligger jo ganske enkelt sådan, at landsdelen aldrig har haft en egentlig selvstændig forsorg med alle de faciliteter, som henhører herunder. Der er ganske vist mange institutioner, men ingen er bygget specielt til forsorgens erklærede mål.

Gennem årene har dette virket uheldigt og været lidet hensigtsmæssigt. På den anden side er vi nu sådan stillet, at dette forhold, hvor paradoksalt det end måtte lyde, kan blive en fordel i den nye situation på den måde, at Fyn — forudsat at lovforslaget vedtages — får muligheder for at tilrettelægge en åndssvageforsorg med al skyldig hensyntagen til de lokale områders behov. Dette sidste er uhyre betydningsfuldt, og det er noget, som jeg lægger den allerstørste vægt på. På denne baggrund har forsorgen på Fyn mulighed for langt bedre end i nogen anden landsdel at komme til at korrespondere med filosofien i den moderne åndssvageforsorg. De fleste andre steder bevirker den traditionelle opbygning af forsorgen med store internater — eller anstalter, om man vil — hvor alle patientgrader er placeret stort set under én hat,